

Rekommendationer för
handläggning av
misstänkta fall av allvarlig
luftvägsinfektion
associerad med nytt
coronavirus

Du får gärna citera Socialstyrelsens texter om du uppger källan, exempelvis i utbildningsmaterial till självkostnadspris, men du får inte använda texterna i kommersiella sammanhang. Socialstyrelsen har ensamrätt att bestämma hur detta verk får användas, enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (upphovsrättslagen). Även bilder, fotografier och illustrationer är skyddade av upphovsrätten, och du måste ha upphovsmannens tillstånd för att använda dem.

ISBN 978-91-87169-75-5
Artikelnr 2012-9-16

Publicerad www.socialstyrelsen.se, september 2012

Förord

Socialstyrelsen ger ut detta dokument med anledning av upptäckten av allvarlig luftvägsinfektion associerad med ett nytt coronavirus i september 2012. Rekommendationerna riktar sig till smittskyddsläkare och verksamma inom hälso- och sjukvården och är tänkta att fungera som ett stöd vid handläggning av fall som misstänks vara smittade med detta nya virus.

Agneta Holmström
enhetschef
enheten för hälsoskydd och smittskydd

Version 2012-09-26

Dessa riktlinjer gäller utifrån nuvarande epidemiologiska situation och kan komma att uppdateras. Kontrollera om det finns en senare version på www.socialstyrelsen.se.

Innehåll

<i>Förord</i>	3
<i>Bakgrund</i>	7
Humana coronavirus	7
Ett nytt coronavirus	7
<i>Misstänkta fall under utredning</i>	8
Falldefinition av misstänkta fall under utredning	8
Provtagning	8
Provtagningsanvisningar	9
Vårdhygien	9
<i>Länkar</i>	10
Riskvärderingar	10
Vårdhygien	10
Provtagning	10

Bakgrund

Sedan juni 2012 har två personer med allvarlig akut luftvägsinfektion testats positivt för en ny variant av coronavirus. Båda fallen har koppling till Saudiarabien, men inträffade med ett mellanrum på ca tre månader.

Det första fallet utvecklade symtom i Saudiarabien och dog där den 24 juni. Det andra fallet utvecklade symtom i Qatar den 3 september och transporterades i flygambulans till Storbritannien den 11 september för intensivvård och tillståndet är fortfarande allvarligt.

I Storbritannien har det genomförts en omfattande smittspårning både bland sjukhuspersonal som har vårdat patienterna och bland familj och övriga personer som har haft kontakt med personerna. Inga sekundärfall har ännu konstaterats. Det finns inte heller någon rapportering om ökad förekomst av allvarlig luftvägsinfektion från Saudiarabien.

Humana coronavirus

Coronavirus infekterar fåglar och däggdjur och är spridda över hela världen. Humana coronavirus manifesterar sig vanligen med övre luftvägssymtom och/eller symtom från magtarmkanalen. Allvarlig sjukdom med humana coronavirus har rapporterats, framför allt hos barn, äldre och immunnedsatta personer. Sars coronavirus (SARS-CoV) orsakade 2003 ett internationellt utbrott med allvarlig luftvägsinfektion som omfattade 8 422 fall, varav 916 avled.

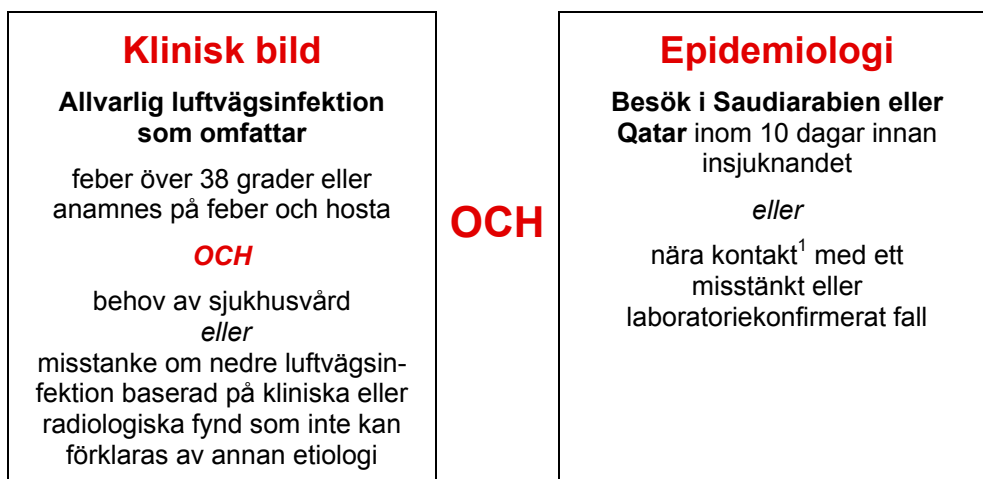
Ett nytt coronavirus

Det nya coronaviruset är inte genetiskt närbesläktat med sars coronavirus (SARS-CoV) och spridningen har enligt vad vi vet hittills inte samma mönster. Såväl reservoar, spridningsmekanism, inkubationsperiod och eventuell förekomst av asymptomatiska infektioner är okända. Person-till-personsmitta har inte påvisats i nuläget och man kan inte utesluta zoonotisk smitta. Ett orsakssamband mellan det nya viruset och allvarlig sjukdom bedöms som troligt, men har inte fastställts.

Misstänkta fall under utredning

Personer som besökt Saudiarabien eller Qatar och insjuknat med luftvägs-symtom bör uppmanas att i första hand ta kontakt med vården per telefon. Personer som uppfyller falldefinitionen för misstänkta fall under utredning enligt nedan bör hänvisas till sjukhus med möjlighet till isolering i enkelrum, företrädesvis på infektionsklinik. Behandlande läkare tar kontakt med landstingets smittskydds-enhet, som ansvarar för anmälan av misstänkta fall till Socialstyrelsens tjänsteman i beredskap (TIB).

Falldefinition av misstänkta fall under utredning

Provtagning

Personer som uppfyller falldefinitionen för misstänkta fall under utredning provtas för det nya coronaviruset enligt Smittskyddsinstitutets anvisningar nedan. Analys av prover för att diagnostisera andra luftvägsvirus kan göras innan negativt svar erhållits, förutsatt att laboratoriet följer försiktighetsprincipen och tillämpar de rutiner som specificeras på [Arbetsmiljöverkets webbplats](#)².

¹ Sjukvårdspersonal och personal inom socialtjänsten som deltagit i direkt omhändertagande eller undersökning av ett misstänkt eller laboratoriekonfirmerat fall utan att använda full skyddsutrustning (se avsnittet om vårdhygien).

Hushållskontakter som haft utdragen kontakt ansikte-mot-ansikte (mer än 15 minuter) med ett misstänkt eller laboratoriekonfirmerat fall efter symtomdebut.

Andra nära kontakter som haft utdragen kontakt ansikte-mot-ansikte (mer än 15 minuter) med ett misstänkt eller laboratoriekonfirmerat fall i en sluten miljö, t.ex. i skola, på arbetsplats, vid sjukhusbesök.

² Rutiner för hantering av prov från patienter med befarad sars eller influensa A(H5N1).

Observera att personer med lättare övre luftvägssymtom som varit på den arabiska halvön innan insjuknandet *inte* ska provtas för coronavirus. Personer med lättare symtom som inte uppfyller falldefinitionen enligt ovan handläggs och provtas utifrån klinisk bild.

Provtagningsanvisningar

Enligt Smittskyddsinstitutet bör i första hand prov tas från nedre luftvägarna, BAL eller sputum. Då det ännu inte finns fullständig information om vilka prover som är optimala för analys, tas om möjligt även nasopharynxsekret, urin, faeces och EDTA-blod. Använd sterila rör utan tillsats (10 mL) samt vacutainerrör med eller utan tillsats av EDTA. Proven ska skickas som smittförande diagnostiskt prov till Smittskyddsinstitutet och kan skickas med vanlig postgång. Smittskyddsinstitutet har information om transport av prov på sin webbplats, [Packa provet rätt](#). Se även [Arbetsmiljöverkets webbplats](#) för information om hantering av provmaterial.

Vårdhygien

Person-till-person-smitta för det nya coronaviruset har ännu inte kunnat fastställas och hur det nya viruset sprids är inte klarlagt. Humana coronavirus överförs mellan människor huvudsakligen genom droppsmitta eller från direkt eller indirekt kontakt med infekterat sekret. Virus kan även påvisas i urin och avföring och under vissa omständigheter kan virus spridas via aerosol. Coronavirus är kapslade RNA-virus, vilket gör dem känsliga för flertalet desinfektionsmedel.

Tills mer information finns tillgänglig om smittvägar och smittsamhet för det nya coronaviruset tillämpas tills vidare vårdhygienrutiner som vid infektion med SARS-CoV för personer som uppfyller falldefinitionen för misstänkta fall under utredning. Detta innebär i huvudsak vård på isoleringsrum och tillämpning av basala hygienrutiner med tillägg av ögonskydd och andningsskydd (FFP3). För närmare information kontakta landstingets vårdhygienheten.

Länkar

Riskvärderingar

- **WHO** Disease Outbreak News
<http://www.who.int/csr/don/en/index.html>
- **ECDC** Novel coronavirus: rapid risk assessment
http://www.ecdc.europa.eu/en/press/news/Lists/News/ECDC_DispatchForm.aspx?List=32e43ee8%2De230%2D4424%2Da783%2D85742124029a&ID=736&RootFolder=%2Fen%2Fpress%2Fnews%2FLists%2FNews
- **HPA** Novel Coronavirus (September 2012)
<http://www.hpa.org.uk/web/HPAweb&Page&HPAwebAutoListName/Page/1317136202637>

Vårdhygien

- **WHO** Infection prevention and control of epidemic- and pandemic-prone acute respiratory diseases in health care
http://www.who.int/csr/resources/publications/swineflu/WHO_CDS_EPR_2007_6/en/index.html
- **HPA** Infection Control Advice – Suspected or Confirmed Novel Coronavirus Cases
http://www.hpa.org.uk/webc/HPAwebFile/HPAweb_C/1317136232722
- **Socialstyrelsen** Att förebygga vårdrelaterade infektioner. Svår akut respiratorisk sjukdom, sid 427–9
<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2006/2006-123-12>

Provtagning

- **Arbetsmiljöverket** Rutiner för hantering av prov från patienter med befarad sars eller influensa A(H5N1)
http://www.av.se/teman/mikrobiologiska/dokument/provhantering_sars_H5N1.aspx
- **Smittskyddsinstitutet** Packa provet rätt
<http://www.smittskyddsinstitutet.se/publikationer/ovriga-publikationer/publikationer-2012/packa-provet-ratt/>